

HNB

EUROSUSTAV

Trg hrvatskih velikana 3, HR-10000 Zagreb

T. +385 1 4564 555 · F. +385 1 4610 551

www.hnb.hr

temelju članka 43. stavka 2. točke 10. i članka 76.a stavka 4. Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci («Narodne novine», br. 75/2008., 54/2013. i 47/2020.) te članka 38. stavka 5. Zakona o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj («Narodne novine», br. 57/2022. i 88/2022.) guverner Hrvatske narodne banke donosi

ODLUKU

O KONTROLI PROVJERE AUTENTIČNOSTI I PRIKLADNOSTI

GOTOVOG NOVCA EURA

I. OPĆE ODREDBE

Predmet Odluke

Članak 1.

Ovom se Odlukom pobliže uređuju postupci koji se provode pri kontroli provjere autentičnosti i prikladnosti gotovog novca eura:

- 1) način provjere postupaka i metoda koji se koriste pri utvrđivanju autentičnosti eurokovanica
- 2) provjera načina postupanja s neprikladnim eurokovanicama
- 3) postupak testiranja uređaja i vrste uređaja na kojima je dopuštena obrada eurokovanica
- 4) druga pitanja u vezi s testiranjem uređaja i provjerom uređaja za obradu eurokovanica u radu rada te autentičnosti i prikladnosti eurokovanica
- 5) opća ili djelomična izuzeća od naplate naknade za obradu eurokovanica
- 6) postupak testiranja uređaja za obradu euronovčanica
- 7) iznimke za redistribuiranje euronovčanica putem uređaja kojima rukuju klijenti, a čije su autentičnost i prikladnost za daljnji optjecaj prethodno provjerene ručnom obradom osposobljenih zaposlenika te
- 8) način provođenja kontrole od Hrvatske narodne banke i izricanje mjera za uklanjanje nepravilnosti i nezaklonosti.

Provedba akata Europske unije

Članak 2.

Ovom Odlukom osigurava se provedba sljedećih akata Europske unije:

- 1) Uredbe Vijeća (EZ) br. 1338/2001 od 28. lipnja 2001. o utvrđivanju mjera potrebnih za zaštitu eura od krivotvorenja (SL L 181, 4. 7. 2001.) kako je posljednji put izmijenjena Uredbom Vijeća (EZ) br. 44/2009 od 18. prosinca 2008. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1338/2001 o utvrđivanju mjera potrebnih za zaštitu eura od krivotvorenja (SL L 17, 22. 1. 2009.) (u nastavku teksta: Uredba Vijeća (EZ) br. 1338/2001)
- 2) Odluke Europske središnje banke od 16. rujna 2010. o provjeri autentičnosti i prikladnosti euronovčanica te njihovu vraćanju u optjecaj (SL L 267, 9. 10. 2010.), kako je posljednji put izmijenjena Odlukom (EU) 2019/2195 Europske središnje banke od 5. prosinca 2019. o izmjeni Odluke ESB/2010/14 o provjeri autentičnosti i prikladnosti euronovčanica te njihovu vraćanju u optjecaj (ESB/2019/39) (SL L 330, 20. 12. 2019.) (u nastavku teksta: Odluka ESB/2010/14)
- 3) Odluke Europske središnje banke od 19. travnja 2013. o apoenima, specifikacijama, reproduciranju, zamjeni i povlačenju euronovčanica (preinačena) (ESB/2013/10) (SL L 118, 30. 4. 2013.), kako je izmijenjena Odlukom (EU) 2020/2090 Europske središnje banke od 4. prosinca 2020. o izmjeni Odluke ESB/2013/10 o apoenima, specifikacijama, reproduciranju, zamjeni i povlačenju euronovčanica (ESB/2020/60) (SL L 423, 15. 12. 2020.) (u nastavku teksta: Odluka ESB/2013/10)
- 4) Uredbe (EU) br. 1210/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. prosinca 2010. o provjeri autentičnosti eurokovanica i postupanju s eurokovanicama neprikladnim za optjecaj (SL L 339, 22. 12. 2010.) (u nastavku teksta: Uredba (EU) br. 1210/2010).

Pojmovi

Članak 3.

Pojedini pojmovi u smislu ove Odluke imaju sljedeće značenje:

- 1) *banka* je vrsta kreditne institucije kako je to uređeno člankom 2. točkom 12. Odluke ESB/2010/14, a u smislu ove Odluke obuhvaća:
  1. banku sa sjedištem u Republici Hrvatskoj
  2. banku sa sjedištem u drugoj državi članici koja je ovlaštena pružati bankovne i financijske usluge u Republici Hrvatskoj putem podružnice
  3. banku iz treće zemlje koja je od Hrvatske narodne banke dobila odobrenje za osnivanje podružnice kreditne institucije iz treće zemlje
- 2) *gotov novac* je euronovčanica i eurokovanica

- 3) *institucija* kako je uređeno člankom 2. točkom (d) Uredbe (EU) br. 1210/2010
- 4) *kontrola rada uređaja* jest postupak koji Hrvatska narodna banka provodi na uređaju za obradu gotovog novca koji je u radu kod subjekta kontrole u cilju utvrđenja sposobnosti tog uređaja da obavi provjeru autentičnosti i/ili prikladnosti gotovog novca
- 5) *krivotvorene euronovčanice i krivotvorene eurokovanice* kako je uređeno člankom 2. točkom (a) Uredbe Vijeća (EZ) br. 1338/2001
- 6) *neprikladne eurokovanice* kako je uređeno člankom 2. točkom (b) Uredbe (EU) br. 1210/2010
- 7) *obrada* je postupak brojenja te provjere autentičnosti i prikladnosti euronovčanica ili eurokovanica
- 8) *osoba koja rukuje gotovim novcem* jest institucija ili gospodarski subjekt iz članka 6. stavka 1. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1338/2001
- 9) *osposobljeni zaposlenik* je fizička osoba definirana člankom 2. točkom 7. Odluke ESB/2010/14 ili člankom 6. stavkom 2. drugom rečenicom Uredbe (EU) br. 1210/2010, a koja svoju osposobljenost u Republici Hrvatskoj dokazuje valjanim uvjerenjem o uspješno završenoj obuci koju organizira i provodi Nacionalni centar za borbu protiv krivotvorenja (u nastavku teksta: NCBK) u Hrvatskoj narodnoj banci
- 10) *ovlaštena osoba Hrvatske narodne banke* jest zaposlenik Hrvatske narodne banke koji obavlja neposrednu kontrolu subjekta kontrole na temelju ovlaštenja guvernera Hrvatske narodne banke odnosno koji na temelju ovlaštenja po zaposlenju obavlja posrednu kontrolu subjekta kontrole.
- 11) *ovlašteni predstavnik subjekta kontrole* jest u slučaju neposredne najavljene kontrole osoba koja je prema obavijesti subjekta kontrole ovlaštena prisustvovati kontroli, a u slučaju nedostatka obavijesti, odsutnosti te osobe ili u slučaju neposredne nenajavljene kontrole osoba nadležna za poslovne procese koji su predmet kontrole prisutna na mjestu obavljanja kontrole, neovisno radi li se o zaposleniku subjekta kontrole ili zaposleniku društva na kojeg je subjekt kontrole eksternalizirao poslove rukovanja gotovim novcem
- 12) *osoba ovlaštena za zastupanje subjekta kontrole* jest osoba koja je prema zakonu kojim se uređuju trgovačka društva ovlaštena voditi poslove društva i zastupati ga
- 13) *pisane procedure za poslovanje s gotovim novcem* su jedan ili više internih akata osobe koja rukuju gotovim novcem, a koji sadrže pravila postupanja tog subjekta s euronovčanicama i eurokovanicama od primitka gotovog novca do njegovog vraćanja u optjecaj
- 14) *pisani plan održavanja uređaja za obradu gotovog novca* je evidencija s mjerama i radnjama koje se poduzimaju u cilju održavanja odgovarajuće razine učinkovitosti uređaja
- 15) *provjera autentičnosti eurokovanica* kako je uređeno člankom 2. točkom (a) Uredbe (EU) br. 1210/2010

- 16) *subjekt kontrole* je osoba obveznik postupanja po pravnim propisima iz članka 2. ove Odluke i po ovoj Odluci, isključujući Hrvatsku narodnu banku, nad kojim Hrvatska narodna banka provodi kontrolu u smislu glave IX. ove Odluke.
- 17) *sumnjive euronovčanice i eurokovanice* jesu euronovčanice i eurokovanice čija autentičnost ne može biti jasno utvrđena ili za koje ima dovoljno razloga za sumnju da su krivotvorene
- 18) *uređaj za isplatu gotovine* kako je uređeno člankom 2. točkom 9. Odluke ESB/2010/14
- 19) *uređaj za obradu gotovog novca* je uređaj za obradu euronovčanica i uređaj za obradu eurokovanica
- 20) *uređaj za obradu euronovčanica* je uređaj kojim rukuje klijent ili uređaj kojim rukuje zaposlenik kako je određeno Prilogom I. Odluke ESB/2010/14
- 21) *uređaj za obradu eurokovanica* kako je uređeno člankom 4. točkom 1. prvom rečenicom Uredbe (EU) br. 1210/2010
- 22) *vraćanje u optjecaj* kako je uređeno člankom 2. točkom 3. Odluke ESB/2010/14
- 23) *Zakon* je Zakon o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj ("Narodne novine", br. 57/2022. i 88/2022.).

II. PROVJERA AUTENTIČNOSTI EUROKOVANICA

Interni akti i postupci za provjeru autentičnosti eurokovanica

Članak 4.

Institucije su dužne u svrhu sveobuhvatne provjere autentičnosti eurokovanica donijeti i provoditi pisane procedure za poslovanje s gotovim novcem u odnosu na eurokovanice te pisani plan održavanja uređaja za obradu eurokovanica koji najmanje sadrži informacije o:

- 1) serijskom broju uređaja,
- 2) naznaku proizvođača uređaja,
- 3) modelu uređaja,
- 4) inačici softvera za obradu eura,
- 5) senzoru uređaja za obradu eurokovanica,
- 6) nazivu ugovorenog servisa,
- 7) učestalosti održavanja,
- 8) vrsti održavanja (preventivno ili korektivno),
- 9) datumu zadnjeg održavanja.

Ručna provjera autentičnosti eurokovanica

Članak 5.

(1) Ako autentičnost eurokovanica provode osposobljeni zaposlenici institucije, takva provjera smatra se ručnom provjerom.

(2) Ručna provjera autentičnosti eurokovanica provodi se vizualnim pregledom i u skladu s Kriterijima za ručnu provjeru prikladnosti eurokovanica, koji su priloženi kao Prilog 1. ove Odluke.

(3) Institucija je dužna osigurati da ručnu provjeru autentičnosti eurokovanica obavljaju njezini osposobljeni zaposlenici.

Uređaji za obradu eurokovanica

Članak 6.

Uređaji za obradu eurokovanica dijele se na uređaje kojima rukuju zaposlenici i uređaje kojima rukuju klijenti.

Uređaji kojima rukuju zaposlenici

Članak 7.

(1) Uređaji za obradu eurokovanica kojima rukuju zaposlenici dijele se na sljedeće potkategorije:

- 1) uređaji za sortiranje eurokovanica i
- 2) uređaji za provjeru autentičnosti eurokovanica.

(2) Potkategorije uređaja za obradu eurokovanica kojima rukuju zaposlenici i njihove funkcionalnosti opisane su u Prilogu 2. ove Odluke.

Uređaji kojima rukuju klijenti

Članak 8.

(1) Uređaji za obradu eurokovanica kojima rukuju klijenti dijele se na sljedeće potkategorije:

- 1) uređaji za uplatu eurokovanica koji odbijaju sumnjive kovanice
- 2) uređaji za uplatu eurokovanica koji zadržavaju sumnjive kovanice i
- 3) uređaji za redistribuciju eurokovanica.

(2) Uređaji za obradu eurokovanica kojima rukuju klijenti moraju omogućiti obradu eurokovanica, bez sudjelovanja osposobljenog zaposlenika koji nadgleda rad uređaja.

(3) Potkategorije uređaja za obradu eurokovanica kojima rukuju klijenti i njihove funkcionalnosti opisane su u Prilogu 3. ove Odluke.

(4) Institucija je dužna naknadno provjeriti autentičnost eurokovanica zaprimljenih putem uređaja za obradu eurokovanica kojima rukuju klijenti.

- (5) Iznimno od stavka 4. ovog članka, institucija nije dužna naknadno provjeriti autentičnost eurokovanica zaprimljenih putem uređaja za obradu eurokovanica kojima rukuju klijenti ako su kovanice provjerene na uređaju za redistribuciju eurokovanica koji zadržava sumnjive kovanice i provjerava njihovu autentičnost.

III. TESTIRANJE UREĐAJA ZA OBRADU EUROKOVANICA

Testiranje uređaja za obradu eurokovanica i uvrštavanje na popis uspješno testiranih uređaja za obradu eurokovanica

Članak 9.

- (1) Zahtjev za testiranje uređaja za obradu eurokovanica Hrvatskoj narodnoj banci podnosi proizvođač uređaja ili ovlašteni zastupnik proizvođača uređaja.
- (2) Uz zahtjev iz stavka 1. ovog članka, pri prvom testiranju uređaja za obradu eurokovanica, proizvođač uređaja ili ovlašteni zastupnik dostavlja dokumentaciju s tehničkim karakteristikama uređaja.
- (3) Testiranje uređaja za obradu eurokovanica obuhvaća provjeru načina rada pri utvrđivanju autentičnosti eurokovanica kojom se testira sustav detektora ugrađen u uređaj.
- (4) Hrvatska narodna banka testiranje provodi pomoću testnoga kompleta koji se sastoji od reprezentativnih vrsta krivotvorina eurokovanica i autentičnih eurokovanica.
- (5) Nakon završenog testiranja Hrvatska narodna banka izrađuje Izvješće o izvršenom testiranju uređaja, a sažetak tog izvješća dostavlja podnositelju zahtjeva za testiranje uređaja iz stavka 2. ovog članka.
- (6) Ako je uređaj za obradu eurokovanica uspješno prošao testiranje, rezultati testiranja važeći su dvije godine od dana testiranja.
- (7) Iznimno, proizvođač uređaja ili ovlašteni zastupnik proizvođača uređaja može za uređaje koji imaju isti hardver, softver i druge komponente kao uređaji koji su navedeni na popisu uređaja koji su uspješno prošli testiranje dostaviti Izjavu o sukladnosti, u svrhu objave na popisu uređaja iz članka 5. stavka 2. Uredbe (EU) br. 1210/2010.

IV. PROVJERA PRIKLADNOSTI I AUTENTIČNOSTI EURONOVČANICA

Interni akti i postupci za provjeru prikladnosti i autentičnosti euronovčanica

Članak 10.

Osoba koje rukuje gotovim novcem dužna je u svrhu sveobuhvatne provjere prikladnosti i autentičnosti euronovčanica:

- 1) donijeti i provoditi odgovarajuće pisane upute za upotrebu opreme za obradu euronovčanica ili ručnu provjeru autentičnosti i prikladnosti
- 2) donijeti i provoditi pisani plan održavanja uređaja za obradu euronovčanica koji najmanje sadrži podatke propisane u članku 4. ove Odluke, a koji se na odgovarajući način primjenjuju za euronovčanice
- 3) donijeti i provoditi pisane procedure za dostavljanje sumnjivih euronovčanica Hrvatskoj narodnoj banci
- 4) uspostaviti i provoditi postupke unutarnje kontrole u svrhu provjere i osiguranja usklađenosti postupanja osposobljenih zaposlenika s internim pisanim uputama i procedurama u odnosu na euronovčanice
- 5) donijeti i provoditi pisane procedure za poslovanje s gotovim novcem u odnosu na euronovčanice
- 6) osigurati da na poslovima rukovanja s euronovčanicama rade isključivo osposobljeni zaposlenici.

Ručna provjera prikladnosti u udaljenim poslovnicama banaka

Članak 11.

- (1) HNB može odobriti udaljenim poslovnicama banke s malim opsegom gotovinskog poslovanja da osposobljeni zaposlenici obavljaju ručnu provjeru prikladnosti euronovčanica koje se vraćaju u optjecaj uređajima kojima rukuju klijenti ili uređajima za isplatu gotovine, pod uvjetom da se provjera autentičnosti obavlja na vrsti uređaja za obradu novčanica koji je uspješno testirala središnja banka Eurosustava.
- (2) Opseg euronovčanica koje su provjerene ručno, određen u odobrenju Hrvatske narodne banke iz stavka 1. ovog članka ne može biti veći od 5 % ukupnog opsega euronovčanica koje banka distribuira u razdoblju od godine dana uređajima kojima rukuju klijenti i uređajima za isplatu gotovine.

Zahtjev za ručnu provjeru prikladnosti euronovčanica koje se vraćaju u optjecaj putem uređaja kojima rukuju klijenti ili uređaja za isplatu gotovine

Članak 12.

Banka je dužna prije obavljanja ručne provjere prikladnosti iz članka 11. ove Odluke prethodno podnijeti zahtjev Hrvatskoj narodnoj banci koji najmanje sadržava:

- 1) naziv banke
- 2) OIB banke
- 3) poslovnicu u kojoj će osposobljeni zaposlenici banke ručno provjeravati prikladnost: adresu poslovnice, šifru poslovnice (koja je razmijenjena s

Hrvatskom narodnom bankom na temelju odluke kojom se propisuje izvješćivanje o gotovom novcu)

- 4) ukupno planirani volumen euronovčanica koji bi se obuhvatio ručnom provjerom prikladnosti
- 5) ukupan opseg euronovčanica koji banka distribuira u razdoblju od godine dana u cjelokupnoj poslovnoj mreži putem uređaja za obradu euronovčanica kojima rukuju klijenti i uređaja za isplatu gotovine
- 6) podatke o uređaju (jedan ili više):
  - a) jedinstvenu šifru uređaja (serijski broj uređaja koji je razmijenjen s Hrvatskom narodnom bankom na temelju odluke kojom se propisuje izvješćivanje o gotovom novcu)
  - b) adresu na kojoj je uređaj za obradu euronovčanica instaliran
  - c) datum od i datum do – razdoblje u kojemu će uređaj za obradu euronovčanica biti punjen euronovčanicama čija je prikladnost ručno utvrđena.

V. TESTIRANJE UREĐAJA ZA OBRADU EURONOVČANICA

Testiranje uređaja za obradu euronovčanica i uvrštavanje na popis uspješno testiranih uređaja za obradu euronovčanica

Članak 13.

- (1) Na testiranje uređaja za obradu euronovčanica koje provodi Hrvatska narodna banka na odgovarajući način primjenjuju se odredbe članka 9. stavaka 1., 2., 3., 4., i 5. ove Odluke.
- (2) Hrvatska narodna banka provodi testiranje uređaja za obradu euronovčanica pod uvjetom da je proizvođač uređaja s Hrvatskom narodnom bankom sklopio adhezijski ugovor kojim se reguliraju prava i obveze u vezi s testiranjem uređaja.
- (3) Sažetak Izvješća o izvršenom testiranju uređaja za obradu euronovčanica provedenog u skladu s ovim člankom Hrvatska narodna banka dostavlja Europskoj središnjoj banci putem mrežne aplikacije radi ažuriranja popisa iz članka 9. stavka 2. Odluke ESB/2010/14.
- (4) Iznimno, proizvođač uređaja ili ovlašteni zastupnik proizvođača uređaja za obradu euronovčanica može za uređaje koji imaju isti hardver, softver i druge komponente kao uređaji koji su navedeni na popisu uređaja koji su uspješno prošli testiranje dostaviti Izjavu o sukladnosti, u svrhu objave na popisu iz članka 9. stavka 2. Odluke ESB/2010/14.

VI. POSTUPANJE SA SUMNJIVIM GOTOVIM NOVCEM

Postupanje sa sumnjivim gotovim novcem

Članak 14.

- (1) Osoba koja rukuje gotovim novcem je dužna dostaviti Hrvatskoj narodnoj banci sumnjive euronovčanice ili sumnjive eurokovanice zajedno s popunjenim obrascem Zahtjeva za tehničku analizu.
- (2) Osoba koja rukuje gotovim novcem dužna je donositelju sumnjive euronovčanice ili sumnjive eurokovanice izdati potvrdu o zadržavanju tog gotovog novca s naznakom datuma, količine, apoena te, u slučaju euronovčanica, a ovisno o tehničkim mogućnostima, i serijski broj zadržanog sumnjivog gotovog novca.

VII. POSTUPANJE HRVATSKE NARODNE BANKE S OŠTEĆENIM I SUMNJIVIM GOTOVIM NOVCEM

Zamjena oštećenih euronovčanica u Hrvatskoj narodnoj banci

Članak 15.

- (1) Hrvatska narodna banka utvrđuje postojanje uvjeta za zamjenu oštećenih euronovčanica iz članka 3. i članka 4. Odluke ESB/2013/10 provjerom autentičnosti euronovčanica podnesenih na zamjenu i ocjenom podataka iz stavka 2. ovog članka i dokumentacije koja joj je stavljena na raspolaganje u skladu sa stavkom 5. ovog članka.
- (2) Hrvatska narodna banka prikuplja sljedeće podatke o podnositelju zahtjeva za zamjenu euronovčanica, uključivo njegova zakonskog zastupnika ili punomoćnika i podatke u vezi s euronovčanicama podnesenim na zamjenu:
  - a) ime i prezime fizičke osobe odnosno naziv pravne osobe (iz sudskoga ili drugoga nadležnog registra)
  - b) osobni identifikacijski broj (OIB), odnosno za osobe koje nemaju osobni identifikacijski broj, dan, mjesec i godina rođenja
  - c) prebivalište, odnosno sjedište pravne osobe (država, grad, ulica i broj)
  - d) naziv i broj identifikacijske isprave, država izdavatelja
  - e) državljanstvo

- f) dokaz o ovlaštenju za zastupanje/punomoć, ako podnositelj zahtjeva podnosi oštećene euronovčanice na zamjenu putem zakonskog zastupnika ili punomoćnika
  - g) informacije o djelatnosti ili zanimanju
  - h) izvor euronovčanica koji se donosi na zamjenu
  - i) objašnjenje razloga i načina oštećenja euronovčanica.
- (3) Hrvatska narodna banka određuje točan opseg potrebnih podataka iz stavka 2. ovog članka u svakom pojedinom slučaju, ovisno o vrsti oštećenja euronovčanica i posebnoj odluci o popisu indikatora.
- (4) Hrvatska narodna banka donosi odluku o popisu indikatora iz stavka 3. ovog članka te je ista poslovna tajna Hrvatske narodne banke.
- (5) Podnositelj zahtjeva za zamjenu euronovčanica je dužan omogućiti Hrvatskoj narodnoj banci uvid ili dostaviti preslike sve dokumentacije, raspoložive ovisno o izvoru, kojom dokazuje podatke iz stavka 2. ovog članka.
- (6) Hrvatska narodna banka podatke iz stavka 2. ovog članka prikuplja neposredno od podnositelja zahtjeva za zamjenu euronovčanica, uvidom u važeću javnu identifikacijsku ispravu (osobna iskaznica ili putovnica), priloženu dokumentaciju te iz drugih važećih javnih isprava, dokumenata i registara.

Zamjena neprikladnih eurokovanica u Hrvatskoj narodnoj banci

Članak 16.

- (1) Hrvatska narodna banka provjerava autentičnost neprikladnih eurokovanica podnesenih na zamjenu i postupa s njima u skladu s Poglavljem III. Uredbe 1210/2010.
- (2) U svrhu izvršenja zamjene neprikladnih eurokovanica na odgovarajući način primjenjuju se odredbe članka 15. stavaka 2., 3., 4. 5. i 6. ove Odluke.
- (3) Ako Hrvatska narodna banka prilikom zamjene neprikladnih eurokovanica utvrdi postojanje razloga za sumnju da je počinjeno kazneno djelo u vezi s neprikladnim eurokovanicama dostavljenim na zamjenu, zadržat će ih kao dokaz za potrebe pokretanja ili vođenja kaznenog postupka i podnositelju pisano potvrditi zadržavanje neprikladnih eurokovanica.
- (4) Hrvatska narodna banka zadržava i pohranjuje gotov novac iz stavka 3. ovog članka do donošenja odluke nadležnog suda, nadležnoga državnog odvjetništva ili Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske o daljnjem postupanju.

- (5) Ako Hrvatska narodna banka sumnja da bi zaprimanjem oštećenih eurokovanica moglo doći do ugrožavanja zdravlja osoba koje rukuju kovanicama, neće zaprimiti onečišćene eurokovanice.

Naknada za obradu neprikladnih eurokovanica

Članak 17.

- (1) Hrvatska narodna banka naplaćuje naknadu za obradu neprikladnih eurokovanica prema članku 9. Uredbe (EU) br. 1210/2010 tako da:
- 1) naknadu od 5% nominalne vrijednosti dostavljenih neprikladnih eurokovanica odbije od iznosa naknađivanja ili zamjene tih eurokovanica
  - 2) naknadu iz točke 1. ovog stavka uveća za dodatnih 15% nominalne vrijednosti dostavljenih eurokovanica ako se provjerom cijele vreće ili kutije dostavljenih neprikladnih eurokovanica utvrde nepravilnosti ili odstupanja od članka 10. Uredbe (EU) br. 1210/2010.
- (2) Iznimno od stavka 1. ovog članka, Hrvatska narodna banka ne naplaćuje naknadu za obradu eurokovanica:
- 1) ako se na zamjenu donese manje od 1.000 (slovima: tisuću) komada eurokovanica
  - 2) ako eurokovanice na zamjenu podnesu pravosudna tijela, Ministarstvo financija i Ministarstvo unutarnjih poslova
  - 3) u drugim slučajevima kada Hrvatska narodna banka procijeni da je to od javnog interesa.

Način i mjesto zamjene gotovog novca

Članak 18.

Podnositelj gotov novac može podnijeti na zamjenu Hrvatskoj narodnoj banci neposredno, a iznos do 1.000,00 eura može dostaviti na zamjenu i putem poštanskih usluga.

Podnošenje zahtjeva za zamjenu gotovog novca neposredno u Hrvatskoj narodnoj banci

Članak 19.

- (1) Podnositelj gotov novac eura predaje na zamjenu neposredno Hrvatskoj narodnoj banci u njenim prostorijama u Zagrebu.

- (2) Ako podnositelj namjerava zamijeniti gotov novac eura u iznosu od 5.000,00 eura i većem ili 1.000 komada kovanica ili više, dužan je prethodno najaviti dolazak i iznos gotovog novca eura koji namjerava zamijeniti na adresu elektroničke pošte objavljenoj na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke.
- (3) Ako Hrvatska narodna banka zadrži zaprimljeni gotov novac, tražit će kontaktne podatke podnositelja zahtjeva za zamjenu (broj mobitela i adresu elektroničke pošte) te će mu o zadržanom gotovom novcu izdati potvrdu.
- (4) Ako je osoba koja rukuje gotovim novcem podnositelj koji je predao na zamjenu gotov novac oštećen uslijed neispravnog rukovanja uređajima s elektrokemijskom zaštitom ili na drugi način oštećenja potkrepljen službenim dokumentom Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske, dužan je uz Zahtjev za zamjenu gotovog novca eura dostaviti svu traženu dokumentaciju vezano na tu vrstu oštećenja te navesti broj računa na koji će mu Hrvatska narodna banka uplatiti iznos zamijenjenog gotovog novca.
- (5) Ako je iznos zadržanog gotovog novca iz stavka 3. ovog članka manji od 1.000,00 eura, Hrvatska narodna banka tražit će podnositelja Zahtjeva za zamjenu gotovog novca eura da navede način na koji želi da mu Hrvatska narodna banka stavi na raspolaganje zamijenjen gotov novac eura:
  - 1) uplata na račun uz navođenje broja računa,
  - 2) preuzimanje gotovog novca eura u prostorijama Hrvatske narodne banke ili
  - 3) slanje gotovog novca vrijednosnom pošiljkom uz navođenje adrese u trošku Hrvatske narodne banke do dva puta po istoj pošiljci, nakon čega je pošiljku moguće preuzeti neposredno u Hrvatskoj narodnoj banci.

Podnošenje Zahtjeva za zamjenu gotovog novca eura putem poštanskih usluga

Članak 20.

- (1) Podnositelj zahtjeva za zamjenu gotovog novca eura koji dostavlja gotov novac putem poštanske usluge dužan je istodobno s gotovim novcem dostaviti Hrvatskoj narodnoj banci popunjen obrazac Zahtjeva za zamjenu gotovog novca eura zajedno s raspoloživom dokumentacijom kojom potkrjepljuje podatke navedene u zahtjevu.
- (2) U zahtjevu iz stavka 1. ovog članka potrebno je navesti jedan od načina iz članka 19. stavka 5. ove Odluke na koji podnositelj zahtjeva želi da mu Hrvatska narodna banka stavi na raspolaganje zamijenjen gotov novac.
- (3) Ako je gotov novac zaprimljen putem poštanskih usluga jednak ili veći od 1.000,00 eura Hrvatska narodna banka neće izvršiti zamjenu, nego će pošiljku zadržati i o tome obavijestiti pošiljatelja.

Odlučivanje Hrvatske narodne banke o zamjeni gotovog novca**Članak 21.**

- (1) Hrvatska narodna banka utvrđuje jesu li ispunjeni uvjeti za zamjenu euronovčanica iz članka 3. i članka 4. Odluke ESB/2013/10 odnosno uvjeti za zamjenu eurokovanica iz članka 8. i 11. Uredbe (EU) br. 1210/2010 najkasnije u roku od 60 (šezdeset) dana od dana kad joj je gotov novac eura uredno predan na zamjenu na način propisan ovom Odlukom.
- (2) Ako Hrvatska narodna banka u slučaju iz članka 19. ove Odluke utvrdi da su ispunjeni uvjeti za zamjenu gotovog novca eura neposredno nakon podnošenja zahtjeva za zamjenu, Hrvatska narodna banka će izvršiti zamjenu bez odlaganja u svojim prostorijama, a u svim drugim slučajevima će izvršiti zamjenu na jedan od načina navedenih u stavku 3., 4. ili 5. ovog članka.
- (3) Ako je iznos gotovog novca podnesenog na zamjenu 1.000,00 eura ili veći, te su ispunjeni uvjeti za zamjenu gotovog novca eura, Hrvatska narodna banka će:
  - 1) u slučaju iz članka 19. stavka 4. ove Odluke uplatiti zamijenjeni gotov novac na račun naveden u Zahtjevu za zamjenu gotovog novca eura ili
  - 2) u svim ostalim slučajevima, u terminu koji odredi, omogućiti podnositelju zahtjeva za zamjenu gotovog novca preuzimanje gotovog novca eura u svojim prostorijama.
- (4) Ako je iznos gotovog novca podnesenog na zamjenu manji od 1.000,00 eura te su ispunjeni uvjeti za zamjenu gotovog novca eura, Hrvatska narodna banka će zamjenu izvršiti na način koji je podnositelj zahtjeva za zamjenu gotovog novca odabrao u skladu s člankom 19. stavkom 5. i člankom 20. stavkom 2. ove Odluke.
- (5) Hrvatska narodna banka će po izvršenoj zamjeni podnositelju zahtjeva za zamjenu gotovog novca izdati Potvrdu o zamjeni gotovog novca eura koja sadrži najmanje sljedeće elemente:
  - 1) iznos zamijenjenog gotovog novca eura
  - 2) jedinstveni broj potvrde
  - 3) datum i vrijeme izdavanja (sat i minuta)
  - 4) ovjera Hrvatske narodne banke.

Tehnička analiza sumnjivoga gotovog novca eura**Članak 22.**

- (1) Hrvatska narodna banka provodi tehničku analizu svake sumnjive euronovčanice i eurokovanice koju zaprimi.

- (2) Za provođenje tehničke analize iz stavka 1. ovog članka podnositelj gotovog novca na tehničku analizu je dužan Hrvatskoj narodnoj banci dostaviti uredno popunjen obrazac Zahtjeva za tehničku analizu zajedno s raspoloživom dokumentacijom kojom potkrjepljuje podatke navedene u zahtjevu i može u zahtjevu navesti način na koji želi da mu Hrvatska narodna banka izvrši zamjenu gotovog novca podnesenog na tehničku analizu, ako utvrdi da je autentičan i da ispunjava uvjete za zamjenu.
- (3) Hrvatska narodna banka nakon završene tehničke analize podnositelju Zahtjeva za tehničku analizu dostavlja rezultate tehničke analize sumnjivih euronovčanica i/ili eurokovanica.
- (4) Ako Hrvatska narodna banka tehničkom analizom utvrdi da je gotov novac autentičan i da zadovoljava uvjete za zamjenu iz članka 3. i 4. Odluke ECB/2013/10 odnosno iz članaka 8. i 11. Uredbe (EU) br. 1210/2010, Hrvatska narodna banka će izvršiti zamjenu gotovog novca eura primjenjujući odredbe članka 21. stavka 3., 4. i 5. ove Odluke.
- (5) Ako Hrvatska narodna banka tehničkom analizom utvrdi da je gotov novac krivotvoren, neće ga zamijeniti, već će ga zadržati te obavijestiti Ministarstvo unutarnjih poslova o rezultatima tehničke analize u svrhu pokretanja ili provedbe kaznenog postupka.
- (6) Ako je podnositelj Zahtjeva za tehničku analizu osoba koja rukuje gotovim novcem koja nije istodobno i vlasnik sumnjivih euronovčanica i/ili eurokovanica, obavezan je o rezultatima tehničke analize obavijestiti vlasnika.
- (7) Hrvatska narodna banka vodi bazu podataka s tehničkim i statističkim podacima o otkrivenim krivotvorinama te odobrava pristup toj bazi ovlaštenim predstavnicima osoba koje rukuju gotovim novcem i Ministarstva unutarnjih poslova kod kojih postoji poslovna potreba pristupa tim podacima.

VIII. POSTUPANJE HRVATSKE NARODNE BANKE S UZORCIMA EURONOVČANICA

Postupanje s uzorcima euronovčanica

Članak 23.

- (1) Hrvatska narodna banka vodi evidenciju zaprimljenih uzoraka euronovčanica.
- (2) Uzorak euronovčanice ne može biti predmetom zamjene za gotov novac eura.
- (3) Hrvatska narodna banka zadržava i pohranjuje svaki uzorak euronovčanice koji je primila na bilo kojoj osnovi, i to u slučajevima kada takvo postupanje nije protivno postupanju propisanom nekim drugim zakonskim ili podzakonskim propisom.

- (4) Hrvatska narodna banka zadržani i pohranjeni uzorak euronovčanice iz stavka 3. ovog članka dostavlja Ministarstvu unutarnjih poslova, sudu ili drugom nadležnom tijelu na njihov pisani zahtjev.

IX. NAČIN PROVOĐENJA KONTROLE I IZRICANJE MJERA ZA UKLANJANJE NEPRAVILNOSTI I NEZAKONITOSTI

Vrste kontrole

Članak 24.

- (1) Hrvatska narodna banka provodi neposrednu i posrednu kontrolu primjene pravnih akata iz članka 2. ove Odluke i ove Odluke koja obuhvaća i kontrolu rada uređaja za obradu gotovog novca.
- (2) Neposredna kontrola može biti najavljena i nenajavljena.

Način provođenja neposredne kontrole

Članak 25.

- (1) Hrvatska narodna banka provodi neposrednu kontrolu u poslovnim prostorima u kojima subjekti kontrole obavljaju poslove koji su predmet kontrole Hrvatske narodne banke.
- (2) Iznimno od stavka 1. ovog članka, Hrvatska narodna banka je ovlaštena provesti neposrednu kontrolu u poslovnim prostorima pružatelja usluga eksternalizacije kojima je subjekt kontrole eksternalizirao poslove koji su predmet kontrole.
- (3) Hrvatska narodna banka dostavit će subjektu kontrole nalog za provođenje neposredne najavljene kontrole najkasnije tri radna dana prije početka neposredne najavljene kontrole.
- (4) Nalog o neposrednoj najavljenoj kontroli sadržava predmet kontrole, podatke o početku i planiranom trajanju kontrole, mjestu obavljanja kontrole te ime i prezime ovlaštenih osoba Hrvatske narodne banke koje će obaviti kontrolu uz naznaku voditelja kontrole.
- (5) Hrvatska narodna banka će u nalogu iz stavka 3. ovog članka uputiti zahtjev subjektu kontrole da joj prije početka neposredne najavljene kontrole dostavi informaciju o imenu i prezimenu te nazivu radnog mjesta ovlaštenog predstavnika subjekta kontrole.
- (6) Nalog iz stavka 3. ovog članka može sadržavati zahtjev za dostavom dokumentacije koju je subjekt kontrole dužan dostaviti u traženom roku i obavijest subjektu kontrole da, u slučajevima kontrole rada uređaja za obradu gotovog novca, ima pravo pozvati predstavnika proizvođača ili ovlaštenog zastupnika proizvođača uređaja za obradu gotovog novca čiji uređaj je predmet kontrole da prisustvuju kontroli.

- (7) U slučaju neposredne nenajavljene kontrole ovlaštena osoba Hrvatske narodne banke neposredno prije početka kontrole uručuje ovlaštenom predstavniku subjekta kontrole nalog o neposrednoj kontroli sa sadržajem utvrđenim u stavku 4. ovog članka, a osobi ovlaštenoj za zastupanje subjekta kontrole dostavlja presliku naloga.
- (8) Nakon provedene neposredne kontrole ovlaštena osoba Hrvatske narodne banke sastavlja zapisnik o obavljenoj kontroli u dva primjerka od kojih jedan primjerak dostavlja osobi ovlaštenoj za zastupanje subjekta kontrole u skladu sa stavkom 11. ovog članka.
- (9) Ako je neposrednom kontrolom utvrđena nezakonitost ili nepravilnost, ovlaštena osoba Hrvatske narodne banke dužna je u zapisniku precizno navesti činjenice i opisati radnje kojima je subjekt kontrole počinio nezakonitost uz navođenje odredbe propisa koji je prekršen, ili nepravilnost, te o tome pribaviti dokaze ako je moguće.
- (10) Za nezakonitost navedenu u zapisniku za koju je predviđena prekršajna odgovornost, ovlaštena osoba Hrvatske narodne banke dužna je u zapisniku naznačiti odredbu o prekršaju te utvrditi odgovornu osobu subjekta kontrole.
- (11) Hrvatska narodna banka će dostaviti zapisnik subjektu kontrole putem osobe ovlaštene za zastupanje subjekta kontrole i pozvat će ga da se, u roku koji odredi Hrvatska narodna banka, a koji ne može biti kraći od pet ni duži od petnaest radnih dana od dana primitka zapisnika, očituje na zapisnik.
- (12) Ako Hrvatska narodna banka nakon zaprimljenog očitovanja iz stavka 11. ovog članka utvrdi da su primjedbe iz očitovanja osnovane, sastavit će dodatak zapisniku i dostaviti ga subjektu kontrole putem osobe ovlaštene za zastupanje subjekta kontrole u roku od osam dana od zaprimljenog očitovanja.
- (13) Subjekt kontrole nema pravo iznositi daljnje primjedbe na dodatak zapisniku.
- (14) Ako Hrvatska narodna banka utvrdi da primjedbe iz očitovanja nisu osnovane, o tome će pisanim putem, u roku od osam dana od dana primitka očitovanja iz stavka 11. ovog članka, obavijestiti subjekt kontrole putem osobe ovlaštene za zastupanje subjekta kontrole.

Način provođenja neposredne kontrole rada uređaja za obradu gotovog novca

Članak 26.

- (1) Iznimno od članka 25. stavka 8. ove Odluke Hrvatska narodna banka sastavlja zapisnik o provedenoj neposrednoj kontroli rada uređaja za obradu gotovog novca na mjestu kontrole neposredno nakon izvršene kontrole u tri primjerka te jedan primjerak zapisnika odmah

uručuje ovlaštenom predstavniku subjekta kontrole, a drugi se dostavlja subjektu kontrole putem osobe ovlaštene za zastupanje subjekta kontrole.

- (2) Zapisnik iz stavka 1. ovog članka potpisuju ovlaštene osobe Hrvatske narodne banke i ovlaštteni predstavnik subjekta kontrole koji svojim potpisom potvrđuje istinitost činjeničnih utvrđenja u zapisniku.
- (3) Ako ovlaštteni predstavnik subjekta kontrole odbije potpisati zapisnik iz stavka 1. ovog članka, ovlaštene osobe Hrvatske narodne banke će to konstatirati u zapisniku uz navođenje razloga odbijanja.
- (4) Ako predstavnik proizvođača ili ovlaštenog zastupnika proizvođača uređaja za obradu gotovog novca nije prisustvovao kontroli rada uređaja za obradu gotovog novca na kojoj uređaj nije prošao kontrolu, Hrvatska narodna banka ovlaštena je u roku od dva tjedna od provedbe kontrole ponoviti kontrolu na tom uređaju uz prisustvo predstavnika proizvođača ili ovlaštenog zastupnika proizvođača na temelju istog naloga za provođenje kontrole.
- (5) Ako je zapisnikom iz stavka 1. ovog članka utvrđeno da subjekt kontrole koristi vrstu uređaja za obradu euronovčanica koji se ne nalazi na popisu iz članka 9. stavka 2. Odluke ESB/2010/14 ili uređaj za obradu eurokovanica koji se ne nalazi na popisu iz članka 5. stavka 2. Uredbe (EU) br. 1210/2010 u slučajevima u kojima je prema navedenim propisima bio obvezan koristiti te uređaje ili da uređaj za obradu gotovog novca nije prošao kontrolu rada uređaja, Hrvatska narodna banka će bez odgode zapisnik zajedno s nacrtom rješenja kojim se izriče neka od mjera iz članka 29. ove Odluke dostaviti subjektu kontrole putem osoba ovlaštenih za zastupanje subjekta kontrole i pozvat ga da se, u roku od 3 radna dana očituje o svim činjenicama, okolnostima i pravnim pitanjima koje su važne za donošenje rješenja.
- (6) Nakon proteka roka iz stavka 4. ovog članka Hrvatska narodna banka će razmotriti primjedbe iz očitovanja subjekta kontrole, ako su istaknute, te će rješenjem izreći mjeru iz članka 29. ove Odluke, ako su za izricanje mjere još uvijek ostvareni uvjeti.
- (7) Hrvatska narodna banka će, u razumnom roku nakon primitka obavijesti subjekta kontrole da je putem popravka uređaja izvršio mjeru otklanjanja nepravilnosti u radu uređaja za obradu gotovog novca, obaviti novu kontrolu rada uređaja za obradu gotovog novca.
- (8) Na zapisnik o obavljenoj kontroli iz stavka 6. ovog članka i na sve što o neposrednoj kontroli rada uređaja za obradu gotovog novca nije drugačije uređeno ovim člankom, Hrvatska narodna banka na odgovarajući način primjenjuje odredbe članka 25. ove Odluke.

Način provođenja posredne kontrole

Članak 27.

- (1) Hrvatska narodna banka provodi posrednu kontrolu prikupljanjem i analizom izvješća te drugih informacija koje se dostavljaju Hrvatskoj narodnoj banci, podataka koji su javno dostupni, kao i podataka prikupljenih od subjekta kontrole te od drugih relevantnih nadležnih tijela u Republici Hrvatskoj i inozemstvu, kao i drugih izvora.
- (2) Nakon provedbe posredne kontrole ovlaštena osoba Hrvatske narodne banke sastavlja zapisnik.
- (3) Iznimno od stavka 2. ovog članka, ako posrednom kontrolom nije utvrđena nezakonitost ili nepravilnost, ovlaštena osoba Hrvatske narodne banke ne sastavlja zapisnik.
- (4) Na sastavljanje i dostavljanje zapisnika iz stavka 2. ovog članka primjenjuju se odredbe članka 25. ove Odluke.

Provedba kontrole

Članak 28.

- (1) Ovlaštene osobe Hrvatske narodne banke u svrhu provedbe neposredne i posredne kontrole mogu zatražiti izvješća, dokumentaciju i sve druge informacije, a subjekt kontrole ih je dužan dostaviti.
- (2) Osobe ovlaštene za zastupanje subjekta kontrole, članovi nadzornog odbora, prokuristi, ostali rukovoditelji i radnici subjekata kontrole obvezni su ovlaštenoj osobi Hrvatske narodne banke, na njen upit, dati pisane odgovore te ih, ako je primjenjivo, potvrditi dokumentacijom i dokazima.

Mjere za otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti

Članak 29.

- (1) Ako Hrvatska narodna banka kontrolom utvrdi postupanje protivno Zakonu, Uredbi (EU) br. 1210/2010, Odluci ESB/2010/14, Uredbi Vijeća (EZ) br. 1338/2001, Odluci ESB/2013/10, ovoj Odluci ili bilo kojem drugom propisu kojim se uređuje poslovanje s gotovim novcem za čiji je nadzor ili kontrolu ovlaštena Hrvatska narodna banka, rješenjem izriče mjeru za otklanjanje nezakonitosti odnosno nepravilnosti.
- (2) Hrvatska narodna banka može rješenjem iz stavka 1. ovog članka:
  - 1) naložiti poboljšanje postupaka koji su propisani internim aktima za provjeru prikladnosti i autentičnosti eurokovanica i euronovčanica
  - 2) naložiti poboljšanje unutarnjih kontrola
  - 3) naložiti dodatnu edukaciju osposobljenih zaposlenika

- 4) zabraniti upotrebu uređaja koji nije uređaj za obradu euronovčanica s popisa iz članka 9. stavka 2. Odluke ESB/2010/14 ili uređaj za obradu eurokovanica s popisa iz članka 5. stavka 2. Uredbe (EU) br. 1210/2010
  - 5) zabraniti upotrebu uređaja za obradu gotovog novca koji nije prošao kontrolu rada uređaja
  - 6) naložiti otklanjanje nepravilnosti u radu uređaja za obradu gotovog novca
  - 7) naložiti drugu mjeru koja se smatra primjerenom i razmjernom u svrhu provjere prikladnosti i autentičnosti gotovog novca
  - 8) naložiti drugu mjeru koja se smatra primjerenom i razmjernom u svrhu postupanja u skladu s ovom Odlukom ili bilo kojim drugim propisom kojim se uređuje poslovanje s gotovim novcem za čiji je nadzor ili kontrolu ovlaštena Hrvatska narodna banka.
- (3) Rješenjem iz stavka 1. ovog članka određuje se rok i način postupanja subjekta kontrole radi otklanjanja nezakovitosti odnosno nepravilnosti.
- (4) Rješenje iz stavka 1. ovog članka dostavlja se subjektu kontrole putem osobe ovlaštene za zastupanje subjekta kontrole u roku od 60 radnih dana od dana isteka roka za primjedbe na zapisnik o obavljenoj kontroli odnosno od datuma dostave dodatka zapisnika.

X. ZAVRŠNE ODREDBE

Prilozi ovoj Odluci

Članak 30.

- (1) Sljedeći obrasci prilog su ove Odluke i čine njezin sastavni dio:
- 1) Prilog 1. Kriteriji za ručnu provjeru prikladnosti eurokovanica
  - 2) Prilog 2. Kategorije uređaja kojima rukuju zaposlenici
  - 3) Prilog 3. Kategorije uređaja kojima rukuju klijenti.
- (2) Obrasce iz stavka 1. ovog članka Hrvatska narodna banka objavljuje na svojim internetskim stranicama na kojima se mogu preuzeti.
- (3) Hrvatska narodna banka objavljuje na svojim internetskim stranicama, na kojima se mogu preuzeti, sljedeće obrasce:
- 1) Zahtjev za tehničku analizu
  - 2) Zahtjev za zamjenu gotovog novca eura

Stupanje na snagu

Članak 31.

- (1) Ova Odluka objavit će se u »Narodnim novinama«, a stupa na snagu 1. siječnja 2025.
- (2) Danom stupanja na snagu ove Odluke prestaje važiti Odluka o kontroli provjere autentičnosti i prikladnosti gotovog novca eura ("Narodne novine", br. 134/2022.).
- (3) Postupci kontrole započeti do stupanja na snagu ove Odluke nastaviti će se i dovršiti prema odredbama Odluke o kontroli provjere autentičnosti i prikladnosti gotovog novca eura ("Narodne novine", br. 134/2022.).